

Stručni skup :

ŠTO BI OBITELJSKI LIJEČNIK TREBAO ZNATI O RANIM ZNAKOVIMA UPALNIH REUMATSKIH BOLESTI, TIMSKI PRISTUP

16. i 17. veljače 2024.

SAŽETCI

MIOPATIJE, S. Novak

Idiopatske upalne miopatije je relativno novi naziv koji uključuje bolesti koje smo ranije poznavali pod terminom polimiozitis/dermatomiozitis. Iako se klasifikacija po Bohan i Peteru iz 1979. još uvijek koristi, obzirom na bolje razumijevanje patohistologije te napretku u otkrivanju seroloških obilježja ovih bolesti danas ove bolesti dijelimo na dermatomiozitis (DM), anti-sintetaza sindrom, imunološki posredovane nekrotizirajuće miopatije, miozitis inkluzijskih tjelešaca i manju skupinu polimiozitisa (PM). Uz navedeno postoji i kategorija preklapajućih miozitis kada se oni javljaju uz konkomitantnu automimnunu bolest te miopatije koje su pridružene neoplazmama. Danas u više od 60 posto idiopatskih upalnih miopatija možemo naći specifična miozitis protutijela koja se mogu povezati s određenim kliničkim fenotipovima, dok u 20 % imao prisustvo sa miozitisom povezanih protutijela koja uglavnom karakteriziraju preklapajuće oblike miozitis, a u svega 20% idiopatskih upalnih miopatija nećemo naći protutijela. Temeljem prisustva protutijela na Mi-2, TIF-1, NXP2,MDA5 i SAE možemo razlikovati 5 kliničkih podvrsta DM. Neka protutijela povezujemo sa DM u kojima nemamo zahvaćanje mišića (amioptaski DM) ili je ono subkliničko (klinički amioptaski DM) ali se u tim oblicima uz karakteristične kožne promjene može javljati intersticijska bolest pluća koja često determinira prognozu bolesti. U terapiji upalnih miopatija prvi lijek izbora i dalje su glukokortikoidi; u drugoj liniji obično se koriste azatioprin i metotrexat a kad imamo zahvaćena pluća mikofenolat mofetil, dok se u trećoj liniji koriste i kalcineurinski inhibitor. Intravenski imunoglobulini (IVIG) niz godina se koriste u liječenju teških oblika idiopatskih upalnih mioaptija, naročito kad imao i progresivnu disfagiju. Rituksimab je također lijek koji u nekim od ovih miopatija može biti izuzetno učinkovit, anaročito u imunološki posredovanim nekrotizirajućim miopatijama - terminu koji se spominje od 2006. , a uključuje miopatije u kojima se javljaju anti-HMGCR protutijela koja su često ali ne i uvijek povezana s upotrebom statina ili anti SRP koje se pak javljaju u najtežim oblicima nekrotizirajućih miopatija koje mogu voditi u tetraparezu i u kojima se može javiti zahvaćanje mišića srca. Anti sinteza sindrom je preklapanje kliničke slike miozitis, intersticijske bolesti pluća, artritisa , Raynaudovog fenomena i kožnih promjena koje često uključuju „mehaničarske ruke“. Danas postoji osam anti-sintetaza protutijela koja su komercijalno dostupna za određivanje, od kojih je najšestće (i najdulje poznato) anti Jo-1, a rijeđa su PL-7 i PL-12, dok su ostala vrlo rijetka. Ponekad u tih bolesnika, pogotovo onih s PL-7, OJ i PL- 12 protutijelima, je upravo plućna simptomatologija ona koja doiminira te je važno podizanje svijesti o ovom sindromu kako bi se na vrijeme započelo adekvatno liječenje.

Thalassotherapia
Opatija

Specijalna bolnica za
medicinsku rehabilitaciju
bolesti srca, pluća i reumatizma

VAŽNOST TIMA U LIJEČENJU UPALNIH REUMATSKIH BOLESTI, T. Kehler

Upalne reumatske bolesti su prema definiciji kronične, sistemske, progresivne bolest, koje se prvobitno manifestiraju poteškoćama sa strane lokomotornog sustava. Javljaju se u genetski predisponiranih osoba. Nepoznate su etiologije. U nemogućnosti da izliječimo oboljelog, cilj našeg liječenja je smirivanje upale, po mogućnosti postizanje remisije, a slučajevima kada to nije moguće onda je to minimalna upalna aktivnost.

Kardiovaskularne i respiratorne bolesti najveći su uzrok smrtnosti kod bolesnika s RA. Upalne reumatske bolesti su same po sebi čimbenik rizika za kardiovaskularni incident. Nekontrolirana upala djeluje na lipidni status, endotelnu disfunkciju te posljedično dovodi do infarkta miokarda. To je razlog da su preporuke evropskih (EULAR) i američkih (ACR) krovnih reumatoloških organizacija rano otkrivanjem bolesti i rano uvođenje bolest modificirajuće terapije (DMARD), te na taj način prevencija kardiovaskularnih incidenata.

Slično su stavovi vezani uz bolesti pluća. Intersticijska bolesti pluća (ILD) je heterogena skupina bolesti koja zahtijeva dugotrajno praćenje i personalizirani, multidisciplinarni pristup bolesniku. Važnost multidisciplinarnog pristupa je ne samo u screeningu, nego i u daljnjem praćenju bolesnika sa sumnjom na ILD. Pacijenti s upalnim reumatskim bolestima, često imaju promjene i na plućima, to su tzv. reumatoidna pluća.

Većina naših bolesnika ima višak kilograma. Debljina je povezana s pojačanom upalnom aktivnosti i slabijim učinkom bolest modificirajućih lijekova, prvenstveno blokatora TNF -a.

Prouplni citokini prolaze hematocefalnu barijeru, te dovode do psihičkih promjena u bolesnika s nekontroliranom upalnom bolesti. Ti su pacijenti skloniji anksiozno-depresivnim poremećajima. Stoga je suradnja s psihologom od velike važnosti.

Dobri ishodi liječenja bolesnika s upalnim reumatskim bolestima rezultat su dobrog timskog pristupa s jedne strane obiteljskih liječnika koji će rano prepoznati i uputiti bolesnika reumatologu, te kasnije dobre suradnje više specijalnosti na praćenju i ranoj detekciji pridruženih sistemskih oboljeljaka.

SLIKOVNE METODE U REUMATOLOGIJI, Antonija Ružić Baršić

Različite radiološke metode se svakodnevno koriste se u dijagnostici reumatoloških bolesti.

Temeljna i najzastupljenija pretraga je radiografija koja je lako dostupna, jeftina i dobro prikazuje kosti i zglobove, ali i relativno kasne promjene. Rane promjene osobito mekih tkiva možemo uočiti ultrazvukom, ali je zbog nedostatka vremena u svakodnevnom radu različitih specijalista i malog broja educiranih liječnika premalo zastupljen u svakodnevnom radu. Kompjuterizirana tomografija izvrsno prikazuje kosti i zglobove, ali i definitivne promjene na njima dok magnetska rezonancija odlično prikazuje rane promjene kostiju i mekih tkiva. Obje pretrage su relativno skupe i ponekad teško dostupne.

Cilj predavanja je dati prikaz radioloških metoda koje koristimo u reumatologiji, objasniti njihove prednosti i nedostatke i dati presjek najčešće patologije na različitim zglobovima tijela kod različitih reumatoloških bolesti.

Thalassotherapia
Opatija

Specijalna bolnica za
medicinsku rehabilitaciju
bolesti srca, pluća i reumatizma

HVALA PARTNERIMA

**Biosimilar Collaborations
Ireland Limited**
(A Biocon Biologics Company)

SANDOZ

abbvie

